

Mind's Eye

Mind's Eye Meet up Σάβ. 16.5.20 11.00-13.00

Διαδικτυακή Συνάντηση Διαλόγου

«Τέχνη και Συμπερίληψη ατόμων με οπτική αναπηρία:
Πρακτικές και προτάσεις για εφαρμογή»

Σάββατο 16 Μαΐου 2020
11:00-13:00

Συν-διοργάνωση

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
HELLENIC REPUBLIC - MINISTRY OF CULTURE & SPORTS

MOMus

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΜΟΥΣΕΙΩΝ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
METROPOLITAN ORGANISATION OF MUSEUMS OF VISUAL ARTS OF THESSALONIKI

**ΜΟΥΣΕΙΟ
ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ -
ΣΥΛΛΟΓΕΣ
ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ
ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΣΥΓΧΡΟΝΗΣ ΤΕΧΝΗΣ**

Mind's Eye

S T R T
Create Cultural Change

Η διαδικτυακή συνάντηση διαλόγου με τίτλο «Mind's Eye Meet Up-Τέχνη και Συμπερίληψη ατόμων με οπτική αναπηρία: Πρακτικές και προτάσεις για εφαρμογή» φιλοδοξεί να ανοίξει ένα γόνιμο διάλογο ανταλλαγής συμπεριληπτικών πρακτικών για την προσβασιμότητα ατόμων με οπτική αναπηρία στην εμπειρία της τέχνης και του πολιτισμού. Προσκεκλημένοι ομιλητές από φορείς του πολιτισμού, της εκπαίδευσης και της κοινότητας ατόμων με οπτική αναπηρία, μοιράζονται την εμπειρία τους και παρουσιάζουν προτάσεις και πρακτικές που προωθούν τη συμπερίληψη.

Η εκδήλωση αποσκοπεί στην ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση των επαγγελματιών του πολιτισμού και του κοινού σχετικά με τη συμπερίληψη ατόμων με οπτική αναπηρία σε χώρους τέχνης και πολιτισμού με απώτερο στόχο τη δημιουργία ενός πρωτοκόλλου καλών πρακτικών που θα μπορούσαν δυνητικά να υιοθετηθούν από περισσότερους πολιτιστικούς φορείς στο μέλλον. Η διαδικτυακή συνάντηση λειτουργεί ως δράση γνωριμίας με το πιλοτικό πρόγραμμα «Mind's Eye | Ψηλαφώντας την Τέχνη» που θα εφαρμοστεί σε μόνιμη βάση σε τμήμα του χώρου και της συλλογής του MOMus-Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης τον Ιούνιο του 2020.

Η εκδήλωση εντάσσεται στο πλαίσιο του εορτασμού της Διεθνούς Ημέρας Μουσείων 2020 και είναι αφιερωμένη στη μνήμη του Θεόδωρου Κώνστα, του πρώτου ξεναγού με οπτική αναπηρία.

Σχεδιασμός προγράμματος

“Mind’s Eye | Ψηλαφώντας την Τέχνη”:
Στέλα Αναστασάκη

Συνεργαζόμενοι φορείς - Υλοποίηση

MOMus-Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης-
Συλλογές Μακεδονικού Μουσείου
Σύγχρονης Τέχνης και Κρατικού Μουσείου
Σύγχρονης Τέχνης

Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης
Τυφλών Παράρτημα Θεσσαλονίκης

Η δράση υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος START – Create Cultural Change 2019/20. Το START είναι ένα πρόγραμμα του Robert Bosch Stiftung, που υλοποιείται σε συνεργασία με το Goethe-Institut Thessaloniki και την Ομοσπονδιακή Ένωση Κοινωνικοπολιτιστικών Κέντρων και υποστηρίζεται από το Κοινωνοφέλες Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση και το Ίδρυμα Μποδοσάκη.

Προϋποθέσεις Συμμετοχής

Η εκδήλωση πραγματοποιείται μέσω της πλατφόρμας του zoom με τη μορφή τηλεδιάσκεψης και θα παρέχεται ταυτόχρονη διερμηνεία στην ελληνική νοηματική γλώσσα.

Η συμμετοχή είναι δωρεάν.
Απαιτείται δήλωση συμμετοχής ηλεκτρονικά σε αυτό το σύνδεσμο <https://bit.ly/2SAYF52>

Οι υπηρεσίες διερμηνείας στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα είναι μια ευγενική χορηγία της ALL - Accessible Limitless Living

Συντονισμός

Στέλα Αναστασάκη
Ιστορικός Τέχνης,
Διαχειρίστρια έργου «Mind's Eye»

Εισαγωγή - Χαιρετισμός

Συραγώ Τσιάρα
Αν. Διευθύντρια, MOMus-Μουσείο Σύγχρονης
Τέχνης-Συλλογές Μακεδονικού Μουσείου
Σύγχρονης Τέχνης και Κρατικού Μουσείου
Σύγχρονης Τέχνης

Διερμηνεία στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα

Σπύρος Κουζέλης
Διερμηνέας και εκπαιδευτής Ελληνικής
Νοηματικής Γλώσσας, All- Accessible Limitless
Living, εταιρεία υπηρεσιών προσβασιμότητας

Σταυρένια Κουκουλά
MD, PhD, Χειρουργός Οφθαλμίατρος, Εξειδίκευση στην
Ηλεκτροφυσιολογία της Όρασης και τις Γενετικές παθήσεις
του Αμφιβληστροειδή, Ινστιτούτο Οφθαλμολογίας &
Μικροχειρουργικής Ophthalmica

Όραση - οπτική - αντίληψη

Στέλα Αναστασάκη
Ιστορικός Τέχνης, Διαχειρίστρια έργου «Mind's Eye»

Η εφαρμογή του έργου Mind's Eye στο χώρο και τη συλλογή
του MOMus-Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης

Λεία Αβραάμ
Εκπαιδύτρια Κινητικότητας/Προσανατολισμού & Δεξιοτήτων
Καθημερινής Διαβίωσης Ατόμων με μερική ή ολική απώλεια
όρασης, Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών
Παράρτημα Θεσσαλονίκης

Πρακτικές συμπερίληψης & Προσβασιμότητας ατόμων με
οπτική αναπηρία σε χώρους πολιτισμού

Χρύσα Ζαρκαλή

Μουσειολόγος, Υπεύθυνη δημοσίων σχέσεων & επικοινωνίας
MOMus

«Αγγίζοντας την τέχνη» - Συμπεράσματα από την εφαρμογή του προγράμματος προσβασιμότητας για άτομα με μερική ή ολική απώλεια όρασης

Χαρά Κανάρη

Εκπαιδευτικός Ειδικής Εκπαίδευσης, Μουσειοπαιδαγωγός και μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Συμπεριλαμβάνοντας άτομα με οπτική αναπηρία στον πολιτισμό και στην τέχνη: Πρόσβαση και εκπαίδευση σε τυπικά και μη τυπικά περιβάλλοντα μάθησης

Καλλιόπη Γκίκα

Οδηγός Έργων Τέχνης για ανθρώπους με απώλεια όρασης, Αρμόδια λειτουργίας Μουσείο Αφής/Υπεύθυνη Απτικής διερεύνησης, Φάρος Τυφλών της Ελλάδας

Απτική Διερεύνηση με τις αρχές της μεθόδου Λορέττα Σέκι στο Μουσείο Αφής του Φάρου Τυφλών της Ελλάδας

Κερασία Μιχαλοπούλου

Ακουστική Περιγραφέας - Υποτιτλίστρια για Κ/κωφούς και Βαρήκοους, Liminal Access

Ακουστική Περιγραφή και Εικαστικές Τέχνες -
Η Εικόνα σε Λέξεις

Ιωάννα Ζαχαρού

Συγγραφέας Παιδικών Βιβλίων, Αντιπρόεδρος Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών - Περιφερειακή Ένωση Κεντρικής Μακεδονίας

Προσβασιμότητα στην Τέχνη

Παναγιώτα Πάνου

Εκπαιδύτρια Κινητικότητας/Προσανατολισμού και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης, Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών - Περιφερειακή Ένωση Ανατολικής Μακεδονίας

Εκπαίδευση στην κινητικότητα και τον προσανατολισμό ατόμου με οπτική αναπηρία κατά την επαγγελματική του κατάρτιση ως ξεναγός σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους

Σταυρένια Κουκουλά
MD, PhD, Χειρουργός
Οφθαλμίατρος, Εξειδίκευση
στην Ηλεκτροφυσιολογία
της Όρασης και τις
Γενετικές παθήσεις
του Αμφιβληστροειδή,
Ινστιτούτο Οφθαλμολογίας
& Μικροχειρουργικής
Ophthalmica

Όραση - οπτική - αντίληψη

Περίληψη

Στην παρούσα ομιλία θα εξηγηθεί η λειτουργία της όρασης, της θαυμαστής αυτής διαδικασίας μέσω της οποίας γίνεται αντιληπτή η πραγματικότητα γύρω μας. Θα δοθούν παραδείγματα εξομοίωσης της οπτικής ατόμων με ποικίλες οφθαλμολογικές παθήσεις. Τέλος θα σημειωθεί ο κεντρικός ρόλος της σύγχρονης οφθαλμολογίας στον καθορισμό της διάγνωσης και της θεραπείας των νοσημάτων αυτών.

Βιογραφικό

Ειδικεύτηκε στην Οφθαλμολογία στην Πανεπιστημιακή Οφθαλμολογική κλινική του Νοσοκομείου Αλεξανδρούπολης από το 2006 ως το 2010 με ιδιαίτερο ενδιαφέρον στην Παθολογία του Αμφιβληστροειδή. Εξειδικεύτηκε στην Ηλεκτροφυσιολογία της Όρασης και τις Γενετικές παθήσεις του αμφιβληστροειδή στο παγκοσμίου φήμης Moorfields Eye Hospital του Λονδίνου. Από το 2013 είναι συνεργάτης της Ophthalmica και υπεύθυνη του τμήματος Ηλεκτροφυσιολογίας της Όρασης για ενήλικες και παιδιά καθώς

και του τμήματος Γενετικών παθήσεων του Αμφιβληστροειδή. Με δική της συμμετοχή και πρωτοβουλία έχει σχηματιστεί η ομάδα υποστήριξης και φροντίδας ατόμων με χαμηλή όραση και όραμα της είναι να καταφέρει να βοηθήσει τα άτομα με σημαντική δυσκολία στην όραση να ζουν μια ισότιμη και αυτόνομη ζωή.

Στέλα Αναστασάκη
 Ιστορικός Τέχνης,
 Διαχειρίστρια έργου «Mind's
 Eye»

Η εφαρμογή του έργου Mind's Eye στο
 χώρο και τη συλλογή του MOMus-Μουσείο
 Σύγχρονης Τέχνης

Περίληψη

Είναι γεγονός, ότι τα μουσεία βρίσκονται διαρκώς σε μια διαδικασία επαναπροσδιορισμού του ρόλου τους στην κοινωνία, αναζητώντας εναλλακτικούς τρόπους δημιουργίας βιωματικών εμπειριών για το κοινό τους, προσφέροντας παράλληλα πολλαπλά επίπεδα ανάγνωσης και προσέγγισης του περιεχομένου των συλλογών τους.

Σε αυτό το πλαίσιο θα παρουσιαστεί το σκεπτικό που οδήγησε στη σύλληψη και την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος Mind's Eye σε τμήμα του χώρου και της συλλογής του MOMus- Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης, κάνοντας λόγο για τις πρακτικές προσβασιμότητας που υιοθετήθηκαν και κινούνται πέρα από το συμβατικό οπτικοκεντρικό μοντέλο πρόσληψης της τέχνης.

Βιογραφικό

Η Στέλα Αναστασάκη είναι η διαχειρίστρια και εμπνεύστρια του project MindsEye, ένα πρόγραμμα προσβασιμότητας ατόμων με οπτική αναπηρία στην εμπειρία της τέχνης που εφαρμόζεται για πρώτη φορά στη συλλογή και το χώρο του MOMus – Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης. Η επαγγελματική της εμπειρία προέρχεται κυρίως από την απασχόλησή της σε μουσεία, πολιτιστικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα της Θεσσαλονίκης (Μακεδονικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, PlantCult, LABattoir Project). Έχει σπουδάσει Αρχαιολογία και κατέχει τίτλο μεταπτυχιακών σπουδών στην Ιστορία της Τέχνης (ΑΠΘ).

Από την εμπειρία της ως ιστορικός τέχνης και επαγγελματίας του πολιτισμού επιδιώκει να αναπτύξει κατάλληλα εργαλεία και πρακτικές που άρουν τους αποκλεισμούς και επιτρέπουν τη συμμετοχή ατόμων με μειωμένη όραση και οπτική αναπηρία σε μουσεία τέχνης και άλλα πολιτιστικά ιδρύματα.

Λεία Αβραάμ
Εκπαιδύτρια Κινητικότητας/
Προσανατολισμού &
Δεξιοτήτων Καθημερινής
Διαβίωσης Ατόμων
με μερική ή ολική
απώλεια όρασης,
Κέντρο Εκπαίδευσης και
Αποκατάστασης Τυφλών
Παράρτημα Θεσσαλονίκης

Πρακτικές συμπερίληψης &
Προσβασιμότητας ατόμων με οπτική
αναπηρία σε χώρους πολιτισμού

Περίληψη

Θα γίνει λόγος για το πολύτιμο έργο του Παραρτήματος του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών (ΚΕΑΤ) στη Θεσσαλονίκη και τις συνεργασίες που αναπτύχθηκαν για την υλοποίηση προγραμμάτων συμπερίληψης ατόμων με οπτική αναπηρία. Παράλληλα θα δοθούν κατευθύνσεις και χρήσιμες συμβουλές για πρακτικές προσβασιμότητας που μπορούν να υιοθετηθούν από πολιτιστικούς φορείς της πόλης για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας ατόμων με οπτική αναπηρία σε εκδηλώσεις τέχνης και πολιτισμού. Το ΚΕΑΤ έχει ως πρωταρχικό στόχο την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας των ατόμων με αναπηρία όρασης και την πλήρη ένταξή τους στο κοινωνικό σύνολο. Πέραν της ιδιαίτερης βαρύτητας που δίνει στην εκπαίδευση και στήριξη των μαθητών, πραγματοποιεί και υποστηρίζει δράσεις που προωθούν την πνευματική, ηθική, κοινωνική και πολιτιστική καλλιέργεια ατόμων με οπτική αναπηρία.

Βιογραφικό

Η Λεία Αβραάμ είναι απόφοιτος του Τμήματος Επιστήμης της Φυσικής Αγωγής και του Αθλητισμού του Α.Π.Θ. και πτυχιούχος Εκπαιδύτρια Κινητικότητας / Προσανατολισμού & Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης Ατόμων με μερική ή ολική απώλεια όρασης του Ινστιτούτου Τυφλών και Μερικώς Βλεπόντων Ogsvagsynede της Δανίας. Από το 1996 έως σήμερα εργάζεται στο Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών του Παραρτήματος της Θεσσαλονίκης (ΚΕΑΤ), ως Εκπαιδύτρια Κινητικότητας/Προσανατολισμού & Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης. Στον τομέα του πολιτισμού έχει συμμετάσχει στην παραγωγή και διοργάνωση πλήθους εκδηλώσεων που αφορούν στην ένταξη και εκπαίδευση ατόμων με οπτική αναπηρία στην εμπειρία του πολιτισμού, σε συνεργασία με πολλούς εκπαιδευτικούς και πολιτιστικούς φορείς. Έχει συνεργαστεί με μουσεία σε όλη την Ελλάδα για θέματα που αφορούν την “Προσβασιμότητα στα Μουσεία και τους Αρχαιολογικούς χώρους” και την Εκπαίδευση εργαζομένων των μουσείων, για την υποδοχή και συνοδεία τυφλών και μερικώς βλεπόντων επισκεπτών.

Χρύσα Ζαρκαλή
Μουσειολόγος, Υπεύθυνη
δημοσίων σχέσεων &
επικοινωνίας MOMus

«Αγγίζοντας την τέχνη» - Συμπεράσματα
από την εφαρμογή του προγράμματος
προσβασιμότητας για άτομα με μερική ή
ολική απώλεια όρασης

Περίληψη

Η διαπίστωση ότι τα μουσεία έχουν εισέλθει σε μία νέα εποχή ως ζωντανοί, δραστήριοι φορείς πολιτισμού με ουσιαστική κοινωνική παρουσία αποτελεί πλέον κοινό τόπο. Η προσβασιμότητα στο πολιτιστικό αγαθό είναι επίσης ένα ισχυρό ζητούμενο σε διεθνές επίπεδο από μουσεία, πανεπιστημιακά ιδρύματα και άλλους κοινωνικούς, πολιτιστικούς και εκπαιδευτικούς φορείς και προβάλλεται πια -ευτυχώς- όχι σαν στοιχείο κοινωνικής πολυτέλειας αλλά ως βασικό στοιχείο πολιτικού σχεδιασμού, μέσω του οποίου προωθείται η ισοτιμία των πολιτών απέναντι στον πολιτισμό. Το διάστημα 2007-2010 το τότε Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης σε συνεργασία με το τότε Ίδρυμα Προστασίας Τυφλών Βορείου Ελλάδος «Ο ΗΛΙΟΣ»-Σχολή Τυφλών και τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Τυφλών-Περιφερειακή Ένωση Κεντρικής Μακεδονίας οργάνωσαν και παρουσίασαν ένα πρωτοποριακό για την

εποχή πρόγραμμα προσβασιμότητας με τίτλο «Αγγίζοντας την Τέχνη» με στόχο την άρση των αποκλεισμών που αντιμετωπίζουν τα άτομα με μειωμένη ή ολική απώλεια όρασης προς το πολιτιστικό αγαθό και συγκεκριμένα τις εκθέσεις σύγχρονης τέχνης.

Βιογραφικό

Η Χρύσα Ζαρκαλή αποφοίτησε από το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ και ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές της σπουδές (ΜΑ) στο Τμήμα Μουσειακών Σπουδών, στο Πανεπιστήμιο του Leicester, στη Μεγάλη Βρετανία. Έχει εργαστεί σε μουσεία και πολιτιστικούς οργανισμούς στην Ελλάδα και στο εξωτερικό σε θέσεις και τμήματα Φιλοξενίας & Υποδοχής, Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων, Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας και Ερευνών Κοινού. Το διάστημα 2006-2018 εργάστηκε ως Υπεύθυνη του Τμήματος Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων στο Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, θέση που διατηρεί από το 2018 και στο νέο φορέα MOMus που προέκυψε από τη συνένωση των μουσείων εικαστικών τεχνών στη Θεσσαλονίκη.

Χαρά Κανάρη
Εκπαιδευτικός
Ειδικής Εκπαίδευσης,
Μουσειοπαιδαγωγός
και μεταδιδακτορική
ερευνήτρια στο
Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής
Αγωγής του Πανεπιστημίου
Θεσσαλίας

Συμπεριλαμβάνοντας άτομα με οπτική αναπηρία στον πολιτισμό και στην τέχνη: Πρόσβαση και εκπαίδευση σε τυπικά και μη τυπικά περιβάλλοντα μάθησης

Περίληψη

Η πρόσβαση και η ισότιμη συμμετοχή στην εκπαίδευση και στον πολιτισμό είναι θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. Παράλληλα, η πλήρης συμμετοχή στην κοινωνική ζωή, η εκπαιδευτική και κοινωνική ένταξη περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και τη συμμετοχή στην πολιτιστική ζωή.

Λαμβάνοντας υπόψη την αμφίδρομη σχέση πολιτισμού και εκπαίδευσης αλλά και την ίδια την έννοια της πρόσβασης στην ευρύτητά της που περιλαμβάνει διαφορετικές και αλληλοεξαρτώμενες διαστάσεις, η προάσπιση του δικαιώματος της πρόσβασης, της επιλογής και της συμμετοχής στον πολιτισμό θα πρέπει να αποτελεί μια συνεχή, συστηματική και συστημική διαδικασία. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο οι πρακτικές πρόσβασης σε τυπικά και μη τυπικά περιβάλλοντα εκπαίδευσης και μάθησης και η σύζευξη εκπαίδευσης και πολιτισμού αποτελούν

ζητούμενα για την ουσιαστική πρόσβαση στον πολιτισμό και την απόλαυση των πολιτιστικών αγαθών όλων των ανθρώπων συμπεριλαμβανομένων και των ατόμων με οπτική αναπηρία.

Βιογραφικό

Η Χαρίκλεια Κανάρη είναι εκπαιδευτικός Ειδικής Εκπαίδευσης, Μουσειοπαιδαγωγός και μεταδιδακτορική ερευνήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Έχει εργαστεί ως εκπαιδευτικός Ειδικής Εκπαίδευσης και έχει συμμετάσχει σε ερευνητικά προγράμματα σχετικά με την Ειδική Αγωγή, την εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τα μουσεία και τα άτομα με αναπηρίες. Έχει διδάξει σε προπτυχιακά και μεταπτυχιακά προγραμμάτων σπουδών. Άρθρα της έχουν δημοσιευτεί σε επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και βιβλία. Στα επιστημονικά της ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται ζητήματα Καθολικού Σχεδιασμού στη Μάθηση, πρόσβασης, εκπαίδευσης και ένταξης ατόμων με και χωρίς αναπηρίες στην τυπική εκπαίδευση, σε μη τυπικά και άτυπα περιβάλλοντα μάθησης, στην τέχνη και στον πολιτισμό.

Καλλιόπη Γκίκα
 Οδηγός Έργων Τέχνης για
 ανθρώπους με απώλεια
 όρασης, Αρμόδια λειτουργίας
 Μουσείο Αφής/Υπεύθυνη
 Απτικής διερεύνησης, Φάρος
 Τυφλών της Ελλάδας

Απτική Διερεύνηση με τις αρχές της μεθόδου
 Λορέττα Σέκι στο Μουσείο Αφής του Φάρου
 Τυφλών της Ελλάδας

Περίληψη

«Η δυσκολία του να εκφράσουμε κάποιες αξίες σε ένα έργο τέχνης με λόγια υπάρχει γιατί δεν έχουμε κατατάξει αυτές τις αισθητές αξίες σε κατηγορίες. Ο λόγος δεν μπορεί να το κάνει αυτό απευθείας, γιατί δεν αποτελεί άμεση οδό αισθητηριακής επαφής με την πραγματικότητα.» Rudolf Arnheim

Η αναπηρία της όρασης είναι μία σύνθετη αναπηρία. Μέσω του οπτικού μας πεδίου, εισπράττουμε περίπου το 80% του κόσμου που μας περιβάλλει. Αυτό δεν σημαίνει ότι οι άνθρωποι με απώλεια όρασης αγνοούν τον κόσμο που τους περιβάλλει, απλά χρειάζονται άλλοι δρόμοι, άλλα εργαλεία για να εισπράξουν τις πληροφορίες που τους χρειάζονται, προκειμένου να κατανοήσουν και να απολαύσουν τις εικαστικές Τέχνες. Η αμέσως επόμενη αίσθηση που μας δίνει πληροφορίες, όταν υπάρχει απώλεια όρασης, είναι η Αφή. Η μέθοδος Λορέττα Σέκι βασίζεται στην απτική μετάφραση παραστατικών έργων τέχνης για επισκέπτες

με οπτική αναπηρία, χρησιμοποιώντας την απτική διερεύνηση και την ακουστική περιγραφή.

Βιογραφικό

Η Καλλιόπη Γκίκα εργάζεται στο Φάρο Τυφλών Ελλάδος από το 2016, ως επιστημονικός συνεργάτης για την δημιουργία απτικών διαδρομών σε μουσεία και χώρους πολιτισμού. Επιπλέον από το 2018 ως σήμερα είναι η αρμόδια της λειτουργίας του Μουσείου Αφής και υπεύθυνη στην απτική διερεύνηση με την μέθοδο Loretta Secchi για επισκέπτες με οπτική αναπηρία. Με σπουδές στην Ιταλία, αρχικά με αντικείμενο τις μελέτες των τεχνών, της μουσικής, του θεάματος και την ανάλυση της οπτικής επικοινωνίας, η Καλλιόπη ειδικεύτηκε στο Ινστιτούτο Τυφλών Cavazza της Μπολόνια ως Οδηγός έργων τέχνης για ανθρώπους με ολική ή μερική απώλεια όρασης. Τέλος, εργάστηκε για τρία χρόνια ως Οδηγός στο Μουσείο Αφής Anteros της Μπολόνια, το οποίο μεταφράζει πίνακες ζωγραφικής σε ανάγλυφους για επισκέπτες χωρίς όραση ενώ στην Ελλάδα, έχει συνεργαστεί με το Εθνικό Ιστορικό Μουσείο και την Δημοτική Πινακοθήκη Πειραιά.

Κερασία Μιχαλοπούλου
Ακουστική Περιγραφέας -
Υποτιτλίστρια για Κ/κωφούς
και Βαρήκοους, Liminal
Access

Ακουστική Περιγραφή και Εικαστικές Τέχνες - Η Εικόνα σε Λέξεις

Περίληψη

Η Ακουστική Περιγραφή είναι μια πρακτική προσβασιμότητας που συμβάλλει καταλυτικά στην επίτευξη της συμπερίληψης και της ισότιμης πρόσβασης των ατόμων με οπτική αναπηρία στην πολιτιστική ζωή. Χρησιμοποιώντας λέξεις που είναι περιεκτικές, ζωντανές και ευφάνταστες, η Ακουστική Περιγραφή παρέχει μια λεκτική μεταφορά του οπτικού: το οπτικό γίνεται λεκτικό, ακουστικό και προφορικό. Έτσι, οι εικόνες γίνονται προσβάσιμες για τους τυφλούς και τα άτομα με μειωμένη όραση παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να συμμετέχουν και να απολαμβάνουν εξίσου τους καλλιτεχνικούς θησαυρούς που προσφέρει η κοινωνία.

Στη σημερινή εποχή, η στροφή προς την ψηφιοποίηση οπτικοακουστικών περιεχομένων, έργων τέχνης και καλλιτεχνικών δράσεων τοποθετεί περισσότερο από ποτέ στο επίκεντρο τις υπηρεσίες προσβασιμότητας και την Ακουστική Περιγραφή.

Βιογραφικό

Η Κερασία Μιχαλοπούλου γεννήθηκε και μεγάλωσε στην Λάρισα. Σπούδασε Επικοινωνία και Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Αρχικά, εργάστηκε στον χώρο της δημοσιογραφίας ως εξωτερικός ρεπόρτερ και βοηθός αρχισυντάκτη. Γρήγορα, όμως, η αγάπη της για την τέχνη και τα άτομα με αναπηρία την οδήγησαν στην Αγγλία όπου ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές της σπουδές πάνω στην Οπτικοακουστική Μετάφραση με εξειδίκευση στην Ακουστική Περιγραφή για Τυφλούς και στον Υποτιτλισμό για Κ(κ)ωφούς και Βαρήκοους. Έκτοτε, εργάστηκε ως project manager και υπεύθυνη οπτικοακουστικής μετάφρασης σε διάφορες εταιρείες παραγωγής και υποτιτλισμού στην Αθήνα. Το 2009 συνεργάστηκε με την ΕΡΤ για την παροχή οπτικοακουστικού προγράμματος με Υποτιτλισμό για Κ(κ)ωφούς και Βαρήκοους και Ακουστική Περιγραφή στα ψηφιακά της κανάλια. Από το 2018 μέχρι σήμερα συνεργάζεται με τον πολιτιστικό οργανισμό Liminal ως υπεύθυνη του τμήματος Υπηρεσιών Προσβασιμότητας και εκπαιδύτρια Οπτικοακουστικής Μετάφρασης.

Ιωάννα Ζαχαρού
Συγγραφέας Παιδικών
Βιβλίων, Αντιπρόεδρος
Πανελληνίου Συνδέσμου
Τυφλών-Περιφερειακή
Ένωση Κεντρικής
Μακεδονίας

Προσβασιμότητα στην Τέχνη

Περίληψη

Ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τυφλών είναι πανελλαδικής εμβέλειας κοινωνικο-συνδικαλιστικό πρωτοβάθμιο σωματείο ομοσπονδιακού τύπου που εκπροσωπείται με 9 Περιφερειακές Ενώσεις. Βασική μέριμνα του συνδέσμου, είναι η προστασία των δικαιωμάτων των ατόμων με οπτική αναπηρία, προάγοντας την ισότιμη συμμετοχή σε τομείς της ατομικής, πολιτικής, οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής, συμβάλλοντας έτσι σημαντικά στην αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού. Στο πλαίσιο αυτό, θα γίνει λόγος για το σημαντικό κοινωνικό και επιμορφωτικό έργο του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών της Περιφερειακής Ένωσης της Κεντρικής Μακεδονίας με έδρα τη Θεσσαλονίκη, υποστηρίζοντας ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών και δραστηριοτήτων. Αναγνωρίζοντας τη σπουδαιότητα της δημιουργικής και ελεύθερης έκφρασης όπως τη συναντούμε στην τέχνη, καθώς και την επιτακτική ανάγκη προσβασιμότητας στο φυσικό, κοινωνικό, και πολιτιστικό περιβάλλον, ο σύνδεσμος προωθεί την έρευνα με την συμμετοχή των

μελών του συμβάλλοντας στον σχεδιασμό, υλοποίηση, και διεξαγωγή συμπερασμάτων σε μία ποικιλία προγραμμάτων.

Βιογραφικό

Η Ιωάννα Ζαχαρού γεννήθηκε το 1972 και σήμερα ζει με την οικογένειά της στη Θεσσαλονίκη. Είναι τυφλή και είναι Αντιπρόεδρος της Περιφερειακής Ένωσης Κεντρικής Μακεδονίας του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών. Είναι απόφοιτος της Φιλοσοφικής Σχολής, του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΑΠΘ με κατεύθυνση στην Ιστορία. Επίσης έχει αποφοιτήσει στο προπτυχιακό και μεταπτυχιακό του τμήματος Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του ΠΑ.ΜΑΚ με κατεύθυνση στη Συνεχιζόμενη Εκπαίδευση. Έχει εργαστεί ως εκπαιδύτρια σε βαθμίδες της εκπαίδευσης ενηλίκων, διδάσκοντας ελληνική γλώσσα, δεξιότητες και τεχνικές αναζήτησης εργασίας. Επίσης, ως μέλος του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών συμμετείχε σε διάφορες δράσεις εξοικείωσης με την τέχνη, όπως η δράση που πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με το Κρατικό Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Θεσσαλονίκης «Αγγίζοντας την Τέχνη».

Παναγιώτα Πάνου
Εκπαιδύτρια
Κινητικότητας/
Προσανατολισμού και
Δεξιοτήτων Καθημερινής
Διαβίωσης, Πανελλήνιος
Σύνδεσμος Τυφλών –
Περιφερειακή Ένωση
Ανατολικής Μακεδονίας

Εκπαίδευση στην κινητικότητα και τον
προσανατολισμό ατόμου με οπτική αναπηρία
κατά την επαγγελματική του κατάρτιση ως
ξεναγός σε μουσεία και αρχαιολογικούς
χώρους

Περίληψη

Το 2014 στο δημόσιο ΙΕΚ Ειδικής
Αγωγής Αγίας Παρασκευής στην Αθήνα
δημιουργήθηκε η ειδικότητα «Ξεναγός σε
μουσεία και αρχαιολογικούς, πολιτιστικούς
χώρους» όπου φοίτησαν άτομα με
οπτική αναπηρία. Ο Θεόδωρος Κώνστας
παρακολούθησε το ΙΕΚ και εκπαιδεύτηκε
στην κινητικότητα και στον προσανατολισμό
στον Ιερό Βράχο Ακρόπολης, το Μουσείο
Ακρόπολης και στην Αρχαία Αγορά.

Θα γίνει λόγος για τις προκλήσεις που
προκύπτουν κατά την εκπαίδευση
στους ανωτέρω χώρους σε επίπεδο
προσβασιμότητας και πως αυτές επηρεάζουν
το έργο της εκπαίδευσης κινητικότητας σε ένα
πόλο έλξης μεγάλου αριθμού επισκεπτών.
Θα παρουσιαστούν οι παράγοντες που
συνέβαλαν καταλυτικά στην υπέρβαση των
δυσκολιών κίνησης σε «αχαρτογράφητα νερά»
και κατέστησαν δυνατή την επιτυχή έκβαση

του όλου εγχειρήματος. Οι παράγοντες αυτοί
βασίστηκαν κυρίως στο επίπεδο κινητικότητας
και προσανατολισμού του εκπαιδευόμενου
και την ικανότητα αυτοσχεδιασμού, τη
συνεργασία και την επιμονή με σταθερή πίστη
και προσήλωση στον στόχο.

Σύντομο Βιογραφικό

Η Παναγιώτα Πάνου γεννήθηκε στα
Ιωάννινα και είναι απόφοιτος του τμήματος
Ψυχολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου
και του μεταπτυχιακού προγράμματος
Κοινωνικής Ψυχιατρικής - Παιδοψυχιατρικής
του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Το 2001
συμμετείχε σε πρόγραμμα εκπαίδευσης
εκπαιδευτών Κινητικότητας/Προσανατολισμού
και Δεξιοτήτων Καθημερινής Διαβίωσης για
άτομα με οπτική αναπηρία που υλοποιήθηκε
με την συνεργασία των φορέων: Πανελλήνιος
Σύνδεσμος Τυφλών, Κέντρο Εκπαίδευσης και
Αποκατάστασης Τυφλών και Ίδρυμα Τυφλών
και Μερικώς Βλεπόντων, Χέλερουπ, Δανία.
Από το 2002 εργάζεται στον Πανελλήνιο
Σύνδεσμο Τυφλών ως εκπαιδύτρια Κ/Π &
ΔΚΔ. Έχει εργαστεί στα Ιωάννινα, στην Αθήνα
και από το 2018 ζει στη Δράμα και στελεχώνει
την Περιφερειακή Ένωση Ανατολικής
Μακεδονίας του ΠΣΤ με έδρα την Καβάλα.

Σπύρος Κουζέλης
Διερμηνέας Ελληνικής
Νοηματικής γλώσσας,
All-Accessible Limitless Living

Βιογραφικό

Γεννήθηκε το 1983 στην Αιτωλοακαρνανία και σπούδασε Ψυχολογία στη Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Οι μεταπτυχιακές του σπουδές στο ΠΜΣ “Ευρωπαϊκές Πολιτικές Νεολαίας, Εκπαίδευσης και Πολιτισμού” πραγματοποιήθηκαν στο Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Γνωρίζει άριστα αγγλικά, ιταλικά, Ελληνική Νοηματική γλώσσα και επαρκώς γαλλικά και Αμερικανική Νοηματική γλώσσα. Πήρε το δίπλωμα του Διερμηνέα Ελληνικής Νοηματικής γλώσσας το 2005, οπότε και ξεκίνησε να εργάζεται ως ελεύθερος επαγγελματίας. Έχει εργαστεί για 8 χρόνια στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης ως Κοινοτικός Διερμηνέας Ελληνικής Νοηματικής γλώσσας και ως παρουσιαστής ειδήσεων στην Ελληνική Νοηματική γλώσσα στο κανάλι Europe One. Είναι ιδιοκτήτης της σχολής Ελληνικής Νοηματικής γλώσσας Smiyi και της νεοσύστατης πρωτοβουλίας ALL.

Το “Mind’s Eye | Ψηλαφώντας την Τέχνη” σχεδιάστηκε από τη Στέλα Αναστασάκη και υλοποιείται σε συνεργασία με το MOMus-Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης-Συλλογές Μακεδονικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης και Κρατικού Μουσείου Σύγχρονης Τέχνης και το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών Παράρτημα Θεσσαλονίκης στο πλαίσιο του START – Create Cultural Change 2019/20. Το START είναι ένα πρόγραμμα του Robert Bosch Stiftung, που υλοποιείται σε συνεργασία με το Goethe-Institut Thessaloniki και την Ομοσπονδιακή Ένωση Κοινωνικοπολιτιστικών Κέντρων και υποστηρίζεται από το Κοινωνικό Ίδρυμα Ιωάννη Σ. Λάτση και το Ίδρυμα Μποδοσάκη

ΕΤΑΙΡΟΙ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ

Accessible Limitless Living

www.mindseye.gr